

ΕΝΩΣΗ ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΤΙΚΩΝ ΤΡΑΠΕΖΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

Νόμος 1667 της 5/6.12.86 (ΦΕΚ Α' 196)

Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις

(Κωδικοποιημένος με τις τροποποιήσεις που έγιναν μέχρι 1.11.15)

ΑΘΗΝΑ ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2015

Νόμος 1667 της 5/6.12.86 (ΦΕΚ Α' 196)

Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις

(Κωδικοποιημένος με τις τροποποιήσεις που έγιναν μέχρι 1.11.15)

Άρθρο 1

1. Αστικός συνεταιρισμός είναι εκούσια ένωση προσώπων με οικονομικό σκοπό, η οποία, χωρίς να αναπτύσσει δραστηριότητες αγροτικής οικονομίας, αποβλέπει ιδίως με τη συνεργασία των μελών του στην οικονομική, κοινωνική, πολιτιστική ανάπτυξη των μελών του και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους γενικά μέσα σε μια κοινή επιχείρηση.
2. Οι συνεταιρισμοί είναι ιδίως παραγωγικοί, καταναλωτικοί, προμηθευτικοί, πιστωτικοί, μεταφορικοί και τουριστικοί. Στις δραστηριότητες των συνεταιρισμών περιλαμβάνονται ιδίως:
 - α) Η κοινή οργάνωση παραγωγής.
 - β) Η προμήθεια αγαθών για την κάλυψη επαγγελματικών, βιοτικών και άλλων αναγκών των μελών τους.
 - γ) Η παροχή στα μέλη τεχνικής ή οργανωτικής βοήθειας για την αύξηση ή βελτίωση της παραγωγής τους.
 - δ) Η μεταποίηση ή διάθεση προϊόντων των μελών τους.
 - ε) Η παροχή δανείων, εγγυήσεων, ασφαλειών ή άλλων οικονομικών διευκολύνσεων στα μέλη τους.
 - στ) Η επαγγελματική, συνεταιριστική και πολιτιστική εκπαίδευση.
 - ζ) Η ικανοποίηση κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών.
3. Για τη σύσταση συνεταιρισμού απαιτείται η σύνταξη καταστατικού που υπογράφεται από δεκαπέντε τουλάχιστον πρόσωπα και καταχώριση του καταστατικού στο μητρώο συνεταιρισμών του ειρηνοδικείου στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός σύμφωνα με την παράγραφο 6 αυτού του άρθρου. Αν πρόκειται για καταναλωτικό συνεταιρισμό το καταστατικό υπογράφεται από εκατό τουλάχιστον πρόσωπα.
4. Το καταστατικό πρέπει να περιέχει:
 - α) Την επωνυμία, την έδρα και το σκοπό του συνεταιρισμού. Ως έδρα του συνεταιρισμού ορίζεται δήμος ή κοινότητα.
 - β) Το ονοματεπώνυμο ή την επωνυμία και τη διεύθυνση των ιδρυτικών μελών.
 - γ) Τους όρους εισόδου και εξόδου των μελών.
 - δ) Την έκταση της ευθύνης των συνεταιίρων.
 - ε) Το ύψος της συνεταιριστικής μερίδας.
 - στ) Τον ορισμό προσωρινής διοικητικής επιτροπής που θα μεριμνήσει για την έγκρισή του και, τη σύγκληση της πρώτης γενικής συνέλευσης για ανάδειξη των οργάνων διοίκησης του συνεταιρισμού.
 - ζ) Τη μέθοδο αποτίμησης για την αναπροσαρμογή της αξίας των συνεταιριστικών μερίδων που εξοφλούνται ή αποδίδονται σε συνεταιίρους που αποχωρούν ή αποκλείονται από πιστωτικούς συνεταιρισμούς του παρόντος νόμου, που έχουν λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα, κατόπιν έγκρισης από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το Ν. 3601/2007 (ΦΕΚ Α' 178), καθώς και τη

μέθοδο αποτίμησης της εισφοράς που υποχρεούνται να καταβάλουν οι νέοι συνεταιρείοι κατά την είσοδό τους στους ως άνω πιστωτικούς συνεταιρισμούς.¹

5. Η επωνυμία του συνεταιρισμού ορίζεται από το σκοπό του, το είδος του συνεταιρισμού και την έκταση της ευθύνης των συνεταιριών. Ονόματα συνεταιριών ή τρίτων δεν περιλαμβάνονται στην επωνυμία του συνεταιρισμού.
6. Ο ειρηνοδίκης με πράξη του διατάσσει ή αρνείται την καταχώριση του καταστατικού μέσα σε δέκα ημέρες από την κατάθεσή του. Ο ειρηνοδίκης αρνείται την καταχώριση όταν λείπουν τα απαραίτητα στοιχεία του καταστατικού ή τούτο περιέχει διατάξεις αντίθετες σε κανόνες αναγκαστικού δικαίου ή στα χρηστά ήθη. Στην περίπτωση αυτή καλεί με πράξη του την προσωρινή διοικητική επιτροπή και της υποδεικνύει τις απαραίτητες διορθώσεις. Κατά της πράξης του ειρηνοδίκη που αρνείται την καταχώριση η προσωρινή διοικητική επιτροπή δικαιούται να ασκήσει προσφυγή, κατά το άρθρο 791 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας, στο μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας που είναι η έδρα του συνεταιρισμού.
Υστερα από την καταχώριση, ο γραμματέας του ειρηνοδικείου υποχρεούται μέσα σε 30 ημέρες να στείλει αντίγραφο του καταστατικού με την ημερομηνία καταχώρισης και τον αριθμό μητρώου στο δήμο ή την κοινότητα της έδρας του συνεταιρισμού, στη νομαρχία και στην Υπηρεσία Συνεταιρισμών του Υπουργείου Εθνικής Οικονομίας.
7. Από την κατά την προηγούμενη παράγραφο καταχώριση ο συνεταιρισμός αποκτά νομική προσωπικότητα και εμπορική ιδιότητα.
8. Προβολή ακυρότητας σχετικά με τη σύσταση του συνεταιρισμού επιτρέπεται μόνο με αρωγή, που ασκείται μέσα σε δύο μήνες από τότε που ο ενάγων έλαβε γνώση της καταχώρισης και πάντως όχι αργότερα από έξι μήνες ύστερα από την καταχώριση.

Άρθρο 2

1. Μέλη του συνεταιρισμού μπορούν να γίνουν ενήλικοι εφ' όσον δεν τελούν υπό απαγόρευση ή δικαστική αντίληψη και συγκεντρώνουν τις προϋποθέσεις του καταστατικού.
2. Δήμοι, κοινότητες ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου μπορούν να γίνουν μέλη του συνεταιρισμού αν το προβλέπει το καταστατικό.
3. Δεν μπορεί να γίνει μέλος του συνεταιρισμού όποιος μετέχει σε άλλο συνεταιρισμό, που έχει την ίδια έδρα και τον ίδιο σκοπό.
4. Για να γίνει κάποιος μέλος του συνεταιρισμού μετά τη σύσταση που απαιτείται να υποβάλει, σύμφωνα με τους όρους του καταστατικού, γραπτή αίτηση προς το διοικητικό συμβούλιο που αποφασίζει για την αποδοχή της στην πρώτη του συνεδρίαση.
5. Η εγγραφή των νέων μελών εγκρίνεται από την επόμενη γενική συνέλευση. Η ιδιότητα του μέλους αποκτάται από την απόφαση αποδοχής της αίτησης από το διοικητικό συμβούλιο σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο. Η συμμετοχή των νέων μελών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων και η δυνατότητα ανάδειξής τους σε όργανα που προβλέπει ο νόμος αυτός επιτρέπεται μετά την έγκριση εγγραφής από τη γενική συνέλευση. Η ίδια γενική συνέλευση αποφασίζει για τις αιτήσεις εγγραφής των μελών, που δεν έγιναν δεκτές από το διοικητικό συμβούλιο.
6. Η απόφαση της γενικής συνέλευσης κοινοποιείται μέσα σε είκοσι (20) ημέρες από τη λήξη των εργασιών της στον ενδιαφερόμενο. Κατά της απόφασης επιτρέπεται προσφυγή στο ειρηνοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός, μέσα σε δέκα ημέρες

¹ Το εδάφιο ζ προστέθηκε με το άρθρο 28 του Ν. 4141 (ΦΕΚ Α' 81/5.4.13).

από την κοινοποίησή της το ειρηνοδικείο δικάζει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Η απόφαση του ειρηνοδικείου υπόκειται μόνο σε έφεση που ασκείται στο μονομελές πρωτοδικείο της περιφέρειας όπου εδρεύει ο συνεταιρισμός μέσα σε δέκα ημέρες από την κοινοποίηση της προσβαλλόμενης απόφασης και εκδικάζεται κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Η απόφαση του μονομελούς πρωτοδικείου δεν υπόκειται σε κανένα ένδικο μέσο.

- 7.** Ο συνetaίρος μπορεί να αποχωρήσει από το συνεταιρισμό με γραπτή δήλωσή του που υποβάλλεται στο διοικητικό συμβούλιο τρεις μήνες τουλάχιστον πριν από το τέλος της οικονομικής χρήσης. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ελάχιστο χρόνο παραμονής του συνetaίρου στο συνεταιρισμό, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τα τρία (3) χρόνια.

Η απόδοση της αξίας της συνεταιριστικής μερίδας κατά την αποχώρηση ή τον αποκλεισμό των συνetaίρων ή, καθώς και κάθε άλλη περίπτωση εξόφλησης των συνεταιριστικών μερίδων από πιστωτικούς συνεταιρισμούς του παρόντος νόμου, που έχουν λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα, κατόπιν έγκρισης από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το ν. 3601/2007, εναπόκειται στη διακριτική ευχέρεια των καταστατικών οργάνων τους, τα οποία μπορούν επίσης να επιμερίζουν σε όλους τους συνetaίρους που έχουν σχετικό δικαίωμα και ανάλογα με τις μερίδες του καθενός, το ποσό που η Τράπεζα της Ελλάδος έχει εγκρίνει να διατεθεί για εξόφληση της αξίας τους, εφόσον περιλαμβάνεται σχετική ρήτρα στο καταστατικό τους.²

- 8.** Με απόφαση της γενικής συνέλευσης, που λαμβάνεται με την αυξημένη απαρτία και πλειοψηφία του άρθρου 5 παράγραφοι 4 και 6 εδ. 2, ο συνetaίρος μπορεί να αποκλειστεί από το συνεταιρισμό στις περιπτώσεις που προβλέπει το καταστατικό ή αν, από παράβαση των υποχρεώσεών του, βλάπτονται τα συμφέροντα του συνεταιρισμού. Ο αποκλεισμός γνωστοποιείται με κοινοποίηση αποσπάσματος της απόφασης της γενικής συνέλευσης που περιέχει και τους λόγους αποκλεισμού. Μέσα σε δύο (2) μήνες από την κοινοποίηση της σχετικής απόφασης ο συνetaίρος μπορεί να προσφύγει στο ειρηνοδικείο, στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός. Στην περίπτωση αυτήν ισχύουν οι διατάξεις της παραγράφου 6 του άρθρου αυτού. Η απώλεια της ιδιότητας του μέλους επέρχεται από την ημέρα που δημοσιεύεται η τελεσίδικη απόφαση που απορρίπτει την προσφυγή ή από την ημέρα που έληξε άπρακτη η προθεσμία.

- 9.** Στο συνetaίρο που αποχωρεί ή αποκλείεται από το συνεταιρισμό αποδίδεται η συνεταιριστική μερίδα που εισέφερε το αργότερο τρεις μήνες από την έγκριση του ισολογισμού της χρήσης μέσα στην οποία έγινε η αποχώρηση ή ο αποκλεισμός.

Ειδικά στον συνetaίρο που αποχωρεί ή αποκλείεται από πιστωτικούς συνεταιρισμούς του παρόντος νόμου, που έχουν λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα, κατόπιν έγκρισης από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το ν. 3601/2007 ή σε κάθε περίπτωση που εξοφλείται από το συνεταιρισμό συνεταιριστική μερίδα αποδίδεται η αξία της, που αναλογεί στην καθαρή περιουσία του πιστωτικού συνεταιρισμού, όπως αυτή προκύπτει από τον ελεγμένο από νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο, κατά την έννοια των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου 2 του ν. 3693/2008 (ΦΕΚ Α' 174), ισολογισμό της τελευταίας χρήσης. Η αξία αυτή μπορεί να αναπροσαρμόζεται με μέθοδο αποτίμησης, η οποία αναφέρεται στο καταστατικό, στο οποίο προβλέπεται επίσης ότι ο υπολογισμός της πιστοποιείται από νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο. Η σύμφωνα με τα ανωτέρω απόδοση της αξίας της συνεταιριστικής μερίδας τελεί υπό την προϋπόθεση ότι δεν θίγονται οι υποχρεώσεις του πιστωτικού συνεταιρισμού που συναρτώνται με το ύψος των ιδίων κεφαλαίων του βάσει των εκάστοτε ισχυόντων κανόνων εποπτείας και επιφυλασσομένης της εφαρμογής του τελευταίου εδαφίου της παρ. 7 του άρθρου 2.³

² Το εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 28 του Ν. 4141/13 (ΦΕΚ Α' 81/5.4.13).

³ Το εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 28 του Ν. 4141/13 (ΦΕΚ Α' 81/5.4.13).

Άρθρο 3

1. Κάθε συνεταίρος εγγράφεται για μία υποχρεωτική συνεταιριστική μερίδα που καθορίζεται από το καταστατικό. Αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, η εισφορά της συνεταιριστικής μερίδας γίνεται μέσα σε ένα μήνα από την καταχώριση του συνεταιρισμού ή από την εγγραφή του συνεταίρου.
2. Η συνεταιριστική μερίδα είναι αδιαίρετη και ίση για όλους τους συνεταίρους.
3. Το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε συνεταίρο έως πέντε προαιρετικών μερίδων, εκτός από την υποχρεωτική μερίδα. Προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς, το καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε συνεταίρο μέχρι εκατό προαιρετικών μερίδων, για μεταφορικούς ναυτιλιακούς συνεταιρισμούς, μέχρι το 1% του συνόλου των συνεταιριστικών μερίδων, για πιστωτικούς συνεταιρισμούς μέχρι χιλίων πεντακοσίων και μιας προαιρετικών μερίδων και για πιστωτικούς συνεταιρισμούς που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα **το** καταστατικό μπορεί να επιτρέπει την απόκτηση από κάθε συνεταίρο απεριόριστου αριθμού προαιρετικών μερίδων ⁴. Επιτρέπεται επίσης να ορίζει χωρίς περιορισμό, τον αριθμό των προαιρετικών μερίδων που μπορεί να αποκτήσουν νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου. Η αξία κάθε προαιρετικής μερίδας είναι ίση με την αξία της υποχρεωτικής.⁵
4. Η συνεταιριστική μερίδα μεταβιβάζεται μόνο σε συνεταίρο. Η μεταβίβαση της συνεταιριστικής μερίδας σε τρίτο γίνεται μόνο ύστερα από συναίνεση του διοικητικού συμβουλίου. Το διοικητικό συμβούλιο αρνείται τη μεταβίβαση, εφ' όσον στο πρόσωπο του τρίτου δεν συντρέχουν οι όροι που απαιτούνται για την είσοδο του συνεταίρου κατά το άρθρο 2 παρ. 1. Η μεταβίβαση γίνεται με γραπτή συμφωνία και συντελείται με την καταχώρισή της στο μητρώο κατά το άρθρο 1 παρ. 3.
5. Δεν υπόκεινται σε κατάσχεση για χρέη των συνεταίρων προς τρίτους:
 - α) η συνεταιριστική μερίδα και
 - β) τα προϊόντα της παραγωγής των μελών από την παράδοσή τους στο συνεταιρισμό για πώληση ή διάθεση στην αγορά, αυτούσια ή μετά από μεταποίηση ή επεξεργασία.
 Δεν επιτρέπεται η κατάσχεση εις χείρας του συνεταιρισμού ως τρίτου:
 - α) χρημάτων, που έχουν ληφθεί από πιστωτικά ιδρύματα ως δάνειο για λογαριασμό μέλους του και
 - β) απαιτήσεων για παροχές σε είδος του συνεταιρισμού προς τα μέλη του. ⁶
6. Το καταστατικό πιστωτικού συνεταιρισμού που λειτουργεί ως πιστωτικό ίδρυμα δύναται να περιέχει διατάξεις με τις οποίες:
 - α) Παρέχεται η δυνατότητα μετατροπής ομολόγων που εκδίδει ο εν λόγω πιστωτικός συνεταιρισμός σε συνεταιριστικές μερίδες, τηρουμένων των διατάξεων της παρ. 3 του παρόντος άρθρου. Για τον προσδιορισμό της τιμής μετατροπής του ομολόγου σε συνεταιριστική μερίδα ισχύουν οι διατάξεις του παρόντος νόμου για την κτήση συνεταιριστικών μερίδων, κατά τα ειδικότερα διαλαμβανόμενα στο καταστατικό της συνεταιριστικής τράπεζας.
 - β) Το κατά τα ανωτέρω δικαίωμα μετατροπής ομολόγων σε συνεταιριστική μερίδα δύναται να εξασκήσει και άλλο πρόσωπο καθοριζόμενο από τον ομολογιούχο συνεταίρο, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο καταστατικό του συνεταιρισμού. Για την απόκτηση από το εν λόγω πρόσωπο της ιδιότητας του συνεταίρου ισχύουν οι κανόνες του παρόντος νόμου για την απόκτηση της συνεταιριστικής ιδιότητας, σε συνδυασμό

⁴ Η παρ. 3 διατυπώνεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 26 του Ν. 3867/10 (ΦΕΚ Α' 128/3.8.10)

⁵ Η παρ. 3 τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 167 του Ν. 4261/14 (ΦΕΚ Α' 107/2.5.14)

⁶ Το εδάφιο που ακολουθούσε διαγράφηκε με την παρ. 3 του άρθρου 167 του Ν. 4261/14 (ΦΕΚ Α' 107/2.5.14)

με τις σχετικές διατάξεις του καταστατικού της συνεταιριστικής τράπεζας. Η άσκηση του δικαιώματος μετατροπής ομολόγων σε συνεταιριστικές μερίδες, καθώς και η μεταβίβαση του δικαιώματος αυτού απαλλάσσονται παντός φόρου ή τέλους.⁷

γ) Επιτρέπεται η έκδοση προαιρετικών μερίδων χωρίς δικαίωμα ψήφου με προνόμιο, το οποίο θα συνίσταται σε δικαίωμα απόληψης μερίσματος πολλαπλασίου εκείνου που αντιστοιχεί σε κάθε κοινή συνεταιριστική μερίδα. Κατά τη διανομή των καθαρών κερδών και του προϊόντος της εκκαθάρισης όλες ανεξαιρέτως οι συνεταιριστικές μερίδες ικανοποιούνται στην ίδια σειρά. Για τη λήψη απόφασης που αφορά την έκδοση των ανωτέρω προνομιούχων προαιρετικών συνεταιριστικών μερίδων και τον καθορισμό του ως άνω πολλαπλασιαστή του μερίσματος, η γενική συνέλευση των μελών του συνεταιρισμού βρίσκεται σε απαρτία σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 5 και απαιτείται η προβλεπόμενη στην παράγραφο 6 του άρθρου 5 πλειοψηφία.⁸

δ) Σε περίπτωση αύξησης κεφαλαίου συνεταιριστικών τραπεζών προς ανακεφαλαιοποίησή τους που πραγματοποιείται εντός του 2015 με την έκδοση συνεταιριστικών μερίδων οι οποίες μεταβιβάζονται σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 4 του ν. 1667/86 μόνο σε συνεταίρους χωρίς να είναι δεκτικές διαπραγμάτευσης στην κεφαλαιαγορά, η Τράπεζα της Ελλάδος παρέχει έγκριση για την αύξηση κεφαλαίου εντός δέκα ημερών από την υποβολή σε αυτήν πλήρους φακέλου της αυξήσεως, που περιέχει και το πρόγραμμα κεφαλαιακής ενίσχυσης. Με την έγκριση της Τράπεζας της Ελλάδος δύναται να αρχίσει η απευθείας διάθεση των συνεταιριστικών μερίδων από την εκδότρια συνεταιριστική τράπεζα και η εγγραφή, χωρίς να απαιτείται η τήρηση άλλων διαδικασιών πλην εκείνων που τυχόν θα επιβάλει η Τράπεζα της Ελλάδος με την εγκριτική της απόφαση.⁹

7. α) Τα ομόλογα και οι προαιρετικές μερίδες πιστωτικών συνεταιρισμών που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα με άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος, δύνανται να εισαχθούν σε οργανωμένη αγορά της παρ. 10 του άρθρου 2 του ν. 3606/2007 (Α' 195). Προς το σκοπό του προηγούμενου εδαφίου, τα ομόλογα και οι προαιρετικές μερίδες αποτελούν κινητές αξίες κατά την έννοια της παραγράφου 13 του άρθρου 2 του ν. 3606/ 2007.

β) Τα ομόλογα και οι προαιρετικές μερίδες της παρούσας παραγράφου τηρούνται σε ηλεκτρονική μορφή στο σύστημα άυλων τίτλων (Σ.Α.Τ.) του ν. 3756/2009 (Α' 53), σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό Λειτουργίας του.

γ) Ως προς τις προϋποθέσεις εισαγωγής των ομολόγων και προαιρετικών μερίδων σε οργανωμένη αγορά και τις υποχρεώσεις του εκδότη εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 3 έως 6, 10, 15 και 17 του ν. 3371/2005 (Α' 178).

δ) Ως προς τη μεταβίβαση, τη σύσταση βαρών και την επιβολή κατασχέσεων επί των ομολόγων και προαιρετικών μερίδων της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τα εισηγμένα σε οργανωμένη αγορά ομόλογα και μετοχές, αντίστοιχα.

ε) Η απόκτηση των ομολόγων και προαιρετικών μερίδων της παρούσας παραγράφου δεν προσδίδει στους κατόχους τους την ιδιότητα του μέλους του συνεταιρισμού.

στ) Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει σύγκληση Ειδικής Συνέλευσης για τους κατόχους των εισηγμένων ομολόγων και προαιρετικών μερίδων της παραγράφου 6 περίπτωση γ' του παρόντος άρθρου. Η ειδική αυτή συνέλευση μπορεί να εκφέρει γνώμη πριν από κάθε απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που αφορά την παρ. 6 περίπτωση γ' του παρόντος άρθρου. Η ειδική αυτή συνέλευση μπορεί να εκφέρει γνώμη πριν από κάθε απόφαση της

⁷ Η παρ. 6 διατυπώνεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 26 του Ν. 3867/10 (ΦΕΚ Α' 128/3.8.10)

⁸ Το εδάφιο προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 167 του Ν. 4261/14 (ΦΕΚ Α' 107/2.5.14)

⁹ Η παρ. 6 όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 3.δ. του άρθρου 5 του Ν. 4340/15 (ΦΕΚ Α' 134/2.11.15)

Γενικής Συνέλευσης που αφορά τα δικαιώματα και συμφέροντα αυτών των κατόχων και να γνωστοποιεί τη γνώμη αυτή στη Γενική Συνέλευση μέσω των εντεταλμένων προς τούτο προσώπων, η οποία και καταχωρείται στα πρακτικά. Μπορεί επίσης να προβλέπει το δικαίωμα να παρίστανται στη Γενική Συνέλευση χωρίς δικαίωμα ψήφου.¹⁰

Άρθρο 4

1. Η συνεταιριστική μερίδα δεν κληρονομείται ούτε κληροδοτείται, εκτός αν το καταστατικό ορίζει διαφορετικά. Ο συνεταίρος που πέθανε διαγράφεται στο τέλος της χρήσης. Έως τότε οι κληρονόμοι του υπεισέρχονται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του των παραγράφων 2 και 3 του άρθρου αυτού. Σε περίπτωση που οι κληρονόμοι δεν αποκτούν την ιδιότητα του συνεταίρου, τους αποδίδεται η Συνεταιριστική μερίδα που είχε εισφέρει ο κληρονομούμενος υπολογιζομένης της αξίας της σε πραγματικούς όρους, με την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 9 του άρθρου 2, εφόσον πρόκειται για πιστωτικό συνεταιρισμό που έχει λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα, κατόπιν έγκρισης από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το ν. 3601/2007.¹¹
2. Ο συνεταίρος συμμετέχει στη γενική συνέλευση με μία μόνο ψήφο ανεξάρτητα από τον αριθμό των συνεταιριστικών μερίδων που διαθέτει. Προκειμένου για πιστωτικούς συνεταιρισμούς που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα, ο αριθμός ψήφων μπορεί να καθορίζεται σε συνάρτηση προς τον αριθμό των μερίδων με δικαίωμα ψήφου¹². Η σχέση μεταξύ αριθμού μερίδων και αριθμού ψήφων ορίζεται από το Καταστατικό.¹³ **Με την επιφύλαξη της διατάξεως του επόμενου εδαφίου, τα δικαιώματα ψήφου τα οποία δικαιούνται να ασκεί ένα μέλος συνεταιριστικής τράπεζας, ανεξαρτήτως των συνεταιριστικών μερίδων που κατέχει, δεν μπορεί να υπερβαίνουν το ανώτατο ποσοστό δικαιωμάτων ψήφου που ορίζεται στο καταστατικό, το οποίο δεν μπορεί να ορισθεί υψηλότερο του 33% του συνολικού αριθμού ψήφων. Μέλη συνεταιριστικής τράπεζας, που τα δικαιώματα ψήφου καθενός απ' αυτά υπερβαίνουν ποσοστό που ορίζεται στο καταστατικό, το οποίο ποσοστό δεν μπορεί να ορισθεί υψηλότερο του 5% του συνολικού αριθμού ψήφων, δεν δικαιούνται να ασκούν αθροιστικώς, ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που ορίζεται στο καταστατικό, το οποίο δεν μπορεί να ορισθεί υψηλότερο του 50% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου. Στις περιπτώσεις των προηγούμενων δύο εδαφίων, το καταστατικό της συνεταιριστικής τράπεζας μπορεί, επιπλέον, να προβλέπει θέματα για τα οποία η λήψη απόφασης απαιτεί διπλή πλειοψηφία τόσο του συνόλου των μελών της συνεταιριστικής τράπεζας, όσο και του συνόλου του αριθμού των συνεταιριστικών μερίδων με δικαίωμα ψήφου, καθώς και να καθορίζει το απαιτούμενο ποσοστό για τα θέματα αυτά. Εφόσον, για οποιονδήποτε λόγο μεταβληθεί ο αριθμός των συνεταιριστικών μερίδων με δικαίωμα ψήφου, τα δικαιώματα ψήφου που δύνανται να ασκηθούν υπολογίζονται βάσει του αριθμού των συνεταιριστικών μερίδων με δικαίωμα ψήφου κατά το χρόνο εξασκήσεως του δικαιώματος ψήφου. Μέλος συνεταιριστικής τράπεζας που κατέχει ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του συνολικού αριθμού ψήφων θεωρείται ότι δύναται να ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση της συνεταιριστικής τράπεζας και υπόκειται στους εποπτικούς κανόνες του ν. 4261/14 για τα πρόσωπα που έχουν ειδική συμμετοχή σε**

¹⁰ Η παρ. 7 προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 98 του Ν. 4316 (ΦΕΚ Α' 270/24.12.14)

¹¹ Η παρ. 1 διατυπώνεται όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 28 του Ν. 4141/13 (ΦΕΚ Α' 81/5.4.13)

¹² Το εδάφιο συμπληρώθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 167 του Ν. 4261/14 (ΦΕΚ Α' 107/2.5.14)

¹³ Το εδάφιο συμπληρώθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 26 του Ν. 3868/10 (ΦΕΚ Α' 128/3.8.10)

πιστωτικό ίδρυμα, (κατ' εφαρμογή του άρθρου 23). Οι ως άνω ποσοτικοί περιορισμοί δεν ισχύουν για το Ταμείο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας.¹⁴

2α. Το καταστατικό πιστωτικού συνεταιρισμού που λειτουργεί ως πιστωτικό ίδρυμα μπορεί να προβλέπει ότι μέλος του συνεταιρισμού, που κατέχει συνεταιριστικές μερίδες με ή χωρίς δικαίωμα ψήφου, η συνολική ονομαστική αξία των οποίων υπερβαίνει ποσοστό τουλάχιστον 10% της συνολικής ονομαστικής αξίας των συνεταιριστικών μερίδων, με ή χωρίς δικαίωμα ψήφου, όπως θα ορίζει το καταστατικό, δύναται να ορίζει:

α) Ένα από τα δύο πρόσωπα πλήρους απασχόλησης που όντως διευθύνουν τη δραστηριότητα του πιστωτικού ιδρύματος και τα οποία συμμετέχουν, ως εκτελεστικά μέλη, στο Διοικητικό Συμβούλιο αυτού κατά την έννοια του άρθρου 13 του ν. 4261/14, εφόσον αυτό έχει εγκριθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος βάσει των διατάξεων του άρθρου 83 του ν. 4261/14. Το δικαίωμα αυτό δεν δύναται να παρέχεται σε περισσότερα του ενός μέλη του συνεταιρισμού. Το οριζόμενο κατά τα ανωτέρω πρόσωπο δύναται να ανακληθεί από το μέλος του συνεταιρισμού που το όρισε, εφόσον το μέλος εξακολουθεί να έχει το δικαίωμα αυτό, μόνο για σπουδαίο λόγο, οπότε και αντικαθίσταται από άλλο που αυτό προτείνει. Το μέλος του συνεταιρισμού που αποκτά το παρόν δικαίωμα συνεργάζεται καταλλήλως με την Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων του άρθρου 8 παρ. 4 και 5 του ν. 1667/1986, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η συμμετοχή στο Διοικητικό Συμβούλιο ως εκτελεστικού μέλους προσώπου που θα έχει εγκριθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος. Ο διπλάσιος αριθμός υποψηφίων που πρόκειται να εκλεγούν, κατά την έννοια του τελευταίου εδαφίου της παρ. 5 του άρθρου 8, προσδιορίζεται βάσει του αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που εκλέγει η Γενική Συνέλευση, αφαιρουμένου του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου που δικαιούται να διορίσει το εν λόγω μέλος του συνεταιρισμού.

β) Έως τα δύο τρίτα ($\frac{2}{3}$) των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που απαρτίζουν την Επιτροπή Ελέγχου. Τα εν λόγω μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να έχουν τύχει της εγκρίσεως της Τράπεζας της Ελλάδος βάσει της αξιοπιστίας, των γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειρίας τους. Σε μέλος του συνεταιρισμού που έχει παρασχεθεί το δικαίωμα ορισμού μελών του Διοικητικού Συμβουλίου σύμφωνα με το παρόν στοιχείο β' δεν δύναται να παρασχεθεί και το δικαίωμα διορισμού σύμφωνα με το στοιχείο α'. Τα οριζόμενα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που είναι και μέλη της Επιτροπής Ελέγχου δύναται να ανακληθούν από το μέλος του συνεταιρισμού που τα όρισε μόνον, εφόσον το μέλος εξακολουθεί να έχει το δικαίωμα αυτό, για σπουδαίο λόγο, οπότε και αντικαθίστανται από άλλα που αυτό προτείνει.

γ) Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του συνεταιρισμού μέχρι του ενός τρίτου ($\frac{1}{3}$) του προβλεπομένου συνολικού αριθμού αυτών. Τα εν λόγω μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου πρέπει να έχουν τύχει της εγκρίσεως της Τράπεζας της Ελλάδος βάσει της αξιοπιστίας, των γνώσεων, δεξιοτήτων και εμπειρίας τους. Με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου, τα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, που δεν μπορεί να υπολείπονται των δύο τρίτων ($\frac{2}{3}$) του συνόλου των μελών του, εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Εφόσον το δικαίωμα του πρώτου εδαφίου του παρόντος στοιχείου γ' έχει παρασχεθεί σε περισσότερα από ένα μέλη του συνεταιρισμού, ο συνολικός

¹⁴ Το εδάφιο τροποποιήθηκε με την παρ. 2.α. του άρθρου του άρθρου 5 του Ν. 4340/15 (ΦΕΚ Α' 134/2.11.15)

αριθμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου του συνεταιρισμού που μπορούν να ορίσουν τα εν λόγω μέλη του συνεταιρισμού δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο πέμπτα ($\frac{2}{5}$) του προβλεπόμενου στο καταστατικό συνολικού αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Εφόσον σε μέλος του συνεταιρισμού, στο οποίο παρέχεται το δικαίωμα του παρόντος στοιχείου γ', έχει παρασχεθεί, και το δικαίωμα του στοιχείου α' ή του στοιχείου β', για τον υπολογισμό του συνόλου των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που διορίζονται από αυτό το μέλος προσμετρώνται και τα διοριζόμενα από αυτό κατά το στοιχείο α' ή το στοιχείο β' πρόσωπα. Οι κατά το στοιχείο γ' οριζόμενοι σύμβουλοι δύναται να ανακληθούν οποτεδήποτε από το μέλος ή τα μέλη που τους όρισαν, εφόσον το μέλος ή τα μέλη εξακολουθούν να έχουν το δικαίωμα αυτό, και να αντικαθίστανται από άλλους.

- 2β. Το καταστατικό ορίζει τις προϋποθέσεις και τα κριτήρια, ποσοτικά ή και ποιοτικά, για να απονεμηθούν σε ορισμένο ή ορισμένα μέλη ένα ή περισσότερα από τα δικαιώματα της παραγράφου 2α του παρόντος, καθώς και τη διαδικασία ασκήσεώς τους, ενδεικτικώς ως προς το ποσοστό του συνολικού αριθμού ψήφων, τη δέσμευση του μέλους του συνεταιρισμού να διατηρήσει συγκεκριμένο αριθμό συνεταιριστικών μερίδων ή να εκπληρώσει συγκεκριμένες υποχρεώσεις, τη διάρκεια ισχύος και τους λόγους απώλειας του δικαιώματος, την παροχή από το μέλος ειδικής τεχνογνωσίας ή και την κατοχή θέσης στρατηγικού εταίρου στο πλαίσιο συμφωνίας που έχει καταρτίσει με τη διοίκηση του συνεταιρισμού.
- 2γ. Η θητεία των οριζομένων κατά την παρ. 2α μελών του Διοικητικού Συμβουλίου συμπίπτει με τη θητεία του εκάστοτε τρέχοντος ή του νεοεκλεγμένου Διοικητικού Συμβουλίου. Εφόσον ο ορισμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την παρ. 2α γίνεται εν όψει της εκλογής από τη Γενική Συνέλευση νέων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η άσκηση του δικαιώματος της παραγράφου 2α από τα μέλη του συνεταιρισμού στα οποία έχει παρασχεθεί το δικαίωμα αυτό πραγματοποιείται πριν από την εκλογή του Διοικητικού Συμβουλίου από τη Γενική Συνέλευση, η οποία περιορίζεται στην εκλογή των υπολοίπων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, χωρίς το μέλος, το οποίο έχει ασκήσει το δικαίωμα ορισμού μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που του έχει παρασχεθεί με το καταστατικό κατά την παράγραφο 2α, να συμμετέχει στην εκλογή των υπολοίπων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Τα μέλη του συνεταιρισμού που ασκούν το ανωτέρω δικαίωμα γνωστοποιούν στον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνεταιρισμού τον ορισμό των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου δέκα (10) πλήρεις ημέρες πριν από τη συνεδρίαση της γενικής συνελεύσεως και δεν συμμετέχουν στην εκλογή του υπολοίπου Συμβουλίου. Εφόσον ο ορισμός μελών του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την παρ. 2α γίνεται κατά τη διάρκεια της θητείας του Διοικητικού Συμβουλίου, τότε και παρασχέθηκε στο μέλος το δικαίωμα αυτό, το δικαίωμα ορισμού του μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου ασκείται είτε με αναπλήρωση παραιτούμενων ισάριθμων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου είτε με αύξηση του αριθμού των μελών του τρέχοντος Διοικητικού Συμβουλίου. Σε περίπτωση που εκπέσει για οποιοδήποτε λόγο της θέσεως του μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου που έχει ορισθεί από μέλος του συνεταιρισμού κατά την παράγραφο 2α, το μέλος αυτό αντικαθίσταται από το μέλος του συνεταιρισμού που είχε το δικαίωμα ορισμού του. Σε περίπτωση μεταβολής του αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου διατηρείται υποχρεωτικώς η ιδιαίτερη αναλογία εκπροσωπήσεως που υφίσταται στο καταστατικό.

2δ. Σε περίπτωση τροποποίησης του καταστατικού πιστωτικού συνεταιρισμού που λειτουργεί ως πιστωτικό ίδρυμα για την ενσωμάτωση σε αυτό για πρώτη φορά διατάξεων σύμφωνα με τις παρ. 2α, 2β και 2γ, η οποία αποφασίζεται στο πλαίσιο διαδικασίας ανακεφαλαιοποίησης, η Γενική Συνέλευση που αποφασίζει την τροποποίηση του καταστατικού δύναται να διορίζει η ίδια και νέα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που έχουν επιλεγεί από τα μέλη του συνεταιρισμού στα οποία παρέχεται με την ίδια απόφαση το σχετικό δικαίωμα και έχουν εγκριθεί από την Τράπεζα της Ελλάδος, τηρούμενων των διατάξεων του άρθρου 83 του ν. 4261/14, είτε αναπληρώνοντας παραιτούμενα ισάριθμα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου είτε αυξάνοντας ανάλογα τον αριθμό των μελών του υφιστάμενου διοικητικού συμβουλίου μέχρι τη λήξη της θητείας του τρέχοντος Διοικητικού Συμβουλίου.

2ε. Με αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος μπορεί να ρυθμίζονται ειδικά θέματα και λεπτομέρειες για την άσκηση από την Τράπεζα της Ελλάδος εποπτικών αρμοδιοτήτων της ως προς θέματα των παραγράφων 2α–2δ.¹⁵

3. Κάθε νέος συνetaίρος υποχρεούται να καταβάλει, εκτός από το ποσό της μερίδας του και εισφορά ανάλογη προς την καθαρή περιουσία του συνεταιρισμού, όπως αυτή προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας χρήσης. Η εισφορά αυτή φέρεται σε ειδικό αποθεματικό.

Προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς το καταστατικό μπορεί να ορίζει καταβολή μικρότερης εισφοράς. Το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι οι συνetaίροι υποχρεούνται να καταβάλουν ορισμένο χρηματικό ποσό για την κάλυψη ζημιών του συνεταιρισμού. Το ποσό αυτό καταβάλλεται όταν το αποθεματικό είναι ανεπαρκές για την κάλυψη ζημιών και ύστερα από απόφαση της γενικής συνέλευσης.

Προκειμένου για πιστωτικούς συνεταιρισμούς του παρόντος νόμου, που έχουν λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα, κατόπιν έγκρισης από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το ν. 3601/2007, κάθε νέος συνetaίρος υποχρεούται κατά την είσοδό του να καταβάλει, εκτός από το ποσό της μερίδας του, και εισφορά ανάλογη προς την καθαρή περιουσία του συνεταιρισμού, όπως αυτή προκύπτει από τον ισολογισμό της τελευταίας, ελεγμένης από νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο χρήσης και με μέθοδο αποτίμησης η οποία αναφέρεται στο καταστατικό, στο οποίο προβλέπεται επίσης ότι ο υπολογισμός της τυχόν υπεραξίας πιστοποιείται από νόμιμο ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο.¹⁶

Ο συνetaίρος έχει υποχρέωση να συμμετέχει και να συνεργάζεται στη λειτουργία του συνεταιρισμού και να μην προβαίνει σε ενέργειες που βλάπτουν τα συμφέροντα του συνεταιρισμού.

4. Ο συνetaίρος ευθύνεται εις ολοκλήρων για τα χρέη του συνεταιρισμού έναντι των τρίτων, είτε απεριόριστα (συνεταιρισμός απεριόριστης ευθύνης) είτε ως ένα ορισμένο χρηματικό ποσό που ορίζεται από το καταστατικό (συνεταιρισμός περιορισμένης ευθύνης) και είναι ίσο ή πολλαπλάσιο της αξίας κάθε συνεταιριστικής μερίδας. Η ευθύνη του συνetaίρου υφίσταται και για τα χρέη που είχαν δημιουργηθεί πριν γίνει μέλος και δεν περιλαμβάνει τα χρέη που δημιουργήθηκαν μετά την έξοδό του. Η σχετική αξίωση παραγράφεται μετά την παρέλευση ενός έτους από την έξοδο του συνetaίρου ή από την περάτωση της πτώχευσης ή της εκκαθάρισης.

¹⁵ Η παρ. 2 διατυπώνεται όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 5 του Ν. 4340/15 (ΦΕΚ Α' 134/2.11.15)

¹⁶ Το εδάφιο διατυπώνεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 28 του Ν. 4141/13 (ΦΕΚ Α' 81/5.4.13)

Άρθρο 5

1. Η γενική συνέλευση του συνεταιρισμού απαρτίζεται από όλα τα μέλη του, που συνέρχονται σε τακτική ή έκτακτη συνεδρίαση, όπως ορίζει ο νόμος αυτός.

Τα μέλη μετέχουν και ψηφίζουν στη γενική συνέλευση αυτοπροσώπως. Σε συνεταιρισμούς που έχουν περισσότερα από χίλια μέλη, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει γενική συνέλευση από αντιπροσώπους - μέλη του συνεταιρισμού, που εκλέγονται από περιφερειακές συνελεύσεις, ανάλογα με τον αριθμό των συνεταίρων της περιφέρειας. Η περιφέρεια, ο αριθμός των αντιπροσώπων και η διάρκεια της θητείας τους, ο τρόπος άσκησης των αντιπροσωπευτικών τους καθηκόντων και ο τρόπος ανάκλησής τους καθορίζονται από το καταστατικό.¹⁷ **Σε συνεταιριστική τράπεζα, η οποία, κάνοντας χρήση των διατάξεων των εδαφίων 4 επί του άρθρου 4 παρ. 2 του ν. 1667/86, έχει παράσχει στα μέλη της δικαίωμα άνω των είκοσι ψήφων για συνεταιριστικές μερίδες που κατέχουν, το καταστατικό μπορεί να προβλέπει ότι το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στη Γενική Συνέλευση δύναται να ασκείται και δι' αντιπροσώπου, που πρέπει να είναι μέλος της συνεταιριστικής τράπεζας, με ή χωρίς περιορισμό ως προς τον αριθμό των μελών και ψήφων που μπορεί να εκπροσωπεί, όπως καθορίζεται στο καταστατικό.**¹⁸

2. Η Γενική Συνέλευση συνέρχεται σε τακτική συνεδρίαση μία φορά το έτος ύστερα από πρόσκληση του Διοικητικού Συμβουλίου και μέσα σε έξι (6) μήνες από τη λήξη της διαχειριστικής χρήσης. Το καταστατικό μπορεί να προβλέπει δυνατότητα σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης δύο φορές το έτος.¹⁹

3. Η γενική συνέλευση συνέρχεται έκτακτα όποτε τη συγκαλέσει το διοικητικό συμβούλιο ή όταν το ζητήσει, ορίζοντας συγχρόνως και το θέμα για συζήτηση, το εποπτικό συμβούλιο ή το 1/10 των μελών του συνεταιρισμού, αλλά όχι λιγότερα από τρία μέλη. Η πρόσκληση αναγράφει τον τόπο, την ημέρα και την ώρα που θα συνέλθει η συνέλευση και τα θέματα που θα συζητηθούν. Η πρόσκληση γνωστοποιείται στους συνεταίρους επτά τουλάχιστον ημέρες πριν από τη μέρα της γενικής συνέλευσης με προσωπικές επιστολές ή με άλλο πρόσφορο μέσο, που ορίζεται από το καταστατικό.

Αν το διοικητικό συμβούλιο δε συγκαλέσει τη γενική συνέλευση μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υποβολή της αίτησης του εποπτικού συμβουλίου ή των συνεταίρων, τη σύγκληση διατάζει το ειρηνοδικείο ύστερα από αίτησή τους, εκτός αν κρίνει ότι δε συντρέχει λόγος.

Η γενική συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν κατά την έναρξη της συνεδρίασης παρίστανται τα μισά τουλάχιστο μέλη του συνεταιρισμού.

Αν δεν υπάρχει απαρτία, η γενική συνέλευση συνέρχεται ύστερα από επτά ημέρες χωρίς άλλη πρόσκληση στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και αποφασίζει για όλα τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης, εφ' όσον κατά την έναρξη της συνεδρίασης παρίσταται το ένα πέμπτο τουλάχιστον των μελών του συνεταιρισμού.

Αν δεν υπάρξει και πάλι απαρτία, η γενική συνέλευση συνέρχεται ύστερα από επτά ημέρες χωρίς άλλη πρόσκληση στον ίδιο τόπο και την ίδια ώρα και αποφασίζει για όλα τα θέματα της αρχικής ημερήσιας διάταξης όσα μέλη και αν παρίστανται, ο αριθμός των οποίων στην περίπτωση αυτή δεν επιτρέπεται να είναι κατώτερος των επτά.

4. Για τη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη μεταβολή του σκοπού ή της έδρας του συνεταιρισμού, τη μεταβολή του ποσού της συνεταιριστικής μερίδας ή της ευθύνης των συνεταίρων, τον αποκλεισμό του συνεταίρου, την παράταση, τη διάλυση, την αναβίωση, τη συγχώνευση του συνεταιρισμού ή τη μεταβολή του τρόπου διανομής των κερδών και

¹⁷ Η παρ. 1 διατυπώνεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 3 του Ν. 2515/97 (ΦΕΚ Α' 154)

¹⁸ Η παρ. 1 όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 2.β. του άρθρου 5 του Ν. 4340/15 (ΦΕΚ Α' 134/2.11.15)

¹⁹ Η παρ. 2 διατυπώνεται όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 4 του άρθρου 17 του Ν. 3156/03 (ΦΕΚ Α' 157)

την ανάκληση και αντικατάσταση μελών του διοικητικού ή του εποπτικού συμβουλίου και των κατά το άρθρο 12 αντιπροσώπων του συνεταιρισμού, η συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν παρίστανται σ' αυτήν τα δύο τρίτα των μελών.

Προκειμένου για καταναλωτικούς, πιστωτικούς συνεταιρισμούς καθώς και σε περιπτώσεις επαναληπτικής ψηφοφορίας σε συνεταιρισμό οποιουδήποτε είδους για λήψη αποφάσεων αυτής της παραγράφου, η συνέλευση βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τα μισά συν ένα τουλάχιστο μέλη. Η επαναληπτική συνέλευση, για θέματα αυτής της παραγράφου σε καταναλωτικούς, πιστωτικούς συνεταιρισμούς βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόν το ένα τρίτο τουλάχιστον των μελών. Η δεύτερη επαναληπτική συνέλευση για θέματα αυτής της παραγράφου σε καταναλωτικούς και πιστωτικούς συνεταιρισμούς με πάνω από χίλια μέλη, βρίσκεται σε απαρτία όταν είναι παρόντα τουλάχιστον τετρακόσια μέλη.²⁰

5. Στην αρχή της συνεδρίασης εκλέγεται από τα μέλη ο πρόεδρος και ο γραμματέας της συνέλευσης. Έως την εκλογή του προέδρου τα καθήκοντα του ασκεί ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου ή, αν αυτός απουσιάζει, ο αντιπρόεδρος ή μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή, αν δεν παραβρίσκεται κανένα ένα μέλος του συνεταιρισμού που υποδεικνύεται από τη συνέλευση. Ο πρόεδρος διευθύνει τις εργασίες της συνέλευσης και ο γραμματέας τηρεί τα πρακτικά που υπογράφονται από τον πρόεδρο και από τον ίδιο. Στη συνέλευση μπορεί να παρίσταται αντιπρόσωπος της συνεταιριστικής οργάνωσης ανώτερου βαθμού. Η γενική συνέλευση συζητεί και αποφασίζει για τα θέματα που περιλαμβάνονται στην ημερήσια διάταξη. Αν παρίσταται το σύνολο των συνεταίρων, η γενική συνέλευση μπορεί να αποφασίζει και για θέματα που δεν περιλαμβάνονται στην πρόσκληση. Στην περίπτωση αυτή η συζήτηση για τα θέματα αυτά αναβάλλεται υποχρεωτικά αν το ζητήσει το ένα εικοστό των μελών, αλλά όχι λιγότερα από τρία. Η ψηφοφορία γίνεται όπως ορίζει το καταστατικό. Ειδικά για αρχαιρεσίες παροχή εμπιστοσύνης, απαλλαγή από ευθύνη, έγκριση απολογισμού και ισολογισμού και για προσωπικά θέματα η ψηφοφορία είναι μυστική. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και εποπτικού συμβουλίου δεν έχουν δικαίωμα να ψηφίζουν στα θέματα απαλλαγής από την ευθύνη τους.
6. Οι αποφάσεις της γενικής συνέλευσης λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των ψηφισάντων των μελών.
Στα θέματα του άρθρου 5 παρ. 4 απαιτείται απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συνεταιρισμού, προκειμένου δε για καταναλωτικούς, πιστωτικούς συνεταιρισμούς πλειοψηφία τουλάχιστον των τεσσάρων πέμπτων των μελών που συγκροτούν την απαρτία της γενικής συνέλευσης.²¹
7. Τις εκλογές για την ανάδειξη των μελών των οργάνων του συνεταιρισμού διενεργεί εφορευτική επιτροπή, που εκλέγεται από τη γενική συνέλευση των μελών και αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη. Στις εκλογές συνεταιρισμών με πάνω από πεντακόσια (500) μέλη ορίζονται εκλογικά κέντρα, τα οποία μπορούν να βρίσκονται και στις έδρες των περιφερειακών εγκαταστάσεων και σε καθένα από αυτά παρίσταται δικαστικός αντιπρόσωπος διοριζόμενος από τον Προϊστάμενο του Πρωτοδικείου της περιφέρειας της έδρας που λειτουργούν τα εκλογικά κέντρα. Σε περίπτωση έλλειψης επαρκούς αριθμού δικαστικών λειτουργών, μπορεί να διορίζονται δικηγόροι, ύστερα από πρόταση του οικείου Δικηγορικού Συλλόγου.²²
8. Απόφαση της γενικής συνέλευσης αντίθετη στο νόμο ή στο καταστατικό είναι άκυρη. Την ακυρότητα κηρύσσει το δικαστήριο, αν εγείρει σχετική αγωγή ένα μέλος που δε συμφώνησε ή οποιοσδήποτε έχει έννομο συμφέρον. Η αγωγή αποκλείεται όταν περάσει

²⁰ Το εδάφιο τροποποιήθηκε με το άρθρο 27 του Ν. 2166/93 (ΦΕΚ Α' 137)

²¹ Το εδάφιο τροποποιήθηκε με την παρ. 24 του άρθρου 27 του Ν. 2166/93 (ΦΕΚ Α' 137)

²² Η παρ. 7 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 26 του Ν. 3867/10 (ΦΕΚ Α' 128/3.8.10)

έναν μήνα από τότε που πάρθηκε η απόφαση. Η απόφαση που κηρύσσει την ακυρότητα ισχύει έναντι όλων.

α. Οι γενικές συνελεύσεις των συνεταιριστικών τραπεζών που θα κληθούν να αποφασίσουν εντός του έτους 2015 επί των τροποποιήσεων του καταστατικού των άρθρων που αφορούν το πλαίσιο της ανακεφαλαιοποίησης των συνεταιριστικών τραπεζών, καθώς και επί θεμάτων αυξήσεως κεφαλαίου ή και εκδόσεως τίτλων που προσμετρώνται στα ίδια κεφάλαια, δύνανται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του καταστατικού, να συγκαλούνται εντός επτά ημερών από την ημέρα της προσκλήσεως και να αποφασίζουν συντεμνομένων κατά το ήμισυ των ορίων του καταστατικού περί απαρτίας της Γενικής Συνέλευσης, εφόσον η απόφαση περί αυξήσεως κεφαλαίου και τροποποιήσεως του καταστατικού έχει εγκριθεί προηγουμένως από την Τράπεζα της Ελλάδος. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του καταστατικού, οι επαναληπτικές ή μετ' αναβολή γενικές συνελεύσεις που καλούνται να αποφασίσουν επί των θεμάτων του πρώτου εδαφίου δύνανται να προσκαλούνται εντός προθεσμίας τριών (3) ημερών.

β. Το δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου στις γενικές συνελεύσεις της παραγράφου 1 δύνανται να ασκείται και δι' αντιπροσώπου, που πρέπει να είναι μέλος της συνεταιριστικής τράπεζας, χωρίς περιορισμό ως προς τον αριθμό των μελών και ψήφων που μπορεί να εκπροσωπεί ο αντιπρόσωπος.

γ. Οι ανωτέρω γενικές συνελεύσεις μπορούν να αποφασίζουν να μεταβιβάζουν στο διοικητικό συμβούλιο την αρμοδιότητα της αύξησης κεφαλαίου με έκδοση συνεταιριστικών μερίδων ή για έκδοση τίτλων που προσμετρώνται στα ίδια κεφάλαια για χρονικό διάστημα ενός εξαμήνου από τη λήψη της σχετικής απόφασης.²³

Άρθρο 6

1. Η γενική συνέλευση είναι το ανώτατο όργανο και αποφασίζει για όλα τα θέματα του συνεταιρισμού.
2. Στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης υπάγονται ιδίως:
 - α) Η τροποποίηση του καταστατικού.
 - β) Η συγχώνευση, η παράταση της διάρκειας, η διάλυση και η αναβίωση του συνεταιρισμού.
 - γ) Η έγκριση των ειδικών κανονισμών εργασίας και προσωπικού.
 - δ) Η συμμετοχή σε εταιρία και η αποχώρηση από αυτή.
 - ε) Οι γενικοί όροι της δραστηριότητας του συνεταιρισμού, ανάλογα με τους σκοπούς τους, ιδίως της συγκέντρωσης και της από κοινού πώλησης των προϊόντων τους.
 - στ) Η έγκριση του ισολογισμού και των αποτελεσμάτων χρήσης.
 - ζ) Η εκλογή και η απαλλαγή κάθε ευθύνης του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου καθώς και των αντιπροσώπων του συνεταιρισμού σε δευτεροβάθμιες συνεταιριστικές οργανώσεις.
 - η) Η επιβολή εισφοράς στα μέλη για την αντιμετώπιση έκτακτων ζημιών ή άλλων εξαιρετικών καταστάσεων.
 - θ) Η έγκριση αιτήσεων συνταίρων για την απόδοση της αξίας της συνεταιριστικής τους μερίδας κατά την αποχώρησή τους από το συνεταιρισμό, υπό τις προϋποθέσεις της παραγράφου 9 του άρθρου 2, εφόσον πρόκειται για πιστωτικό συνεταιρισμό του

²³ Η παρ. 8 όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 5 του Ν. 4340/15 (ΦΕΚ Α' 134/2.11.15)

παρόντος νόμου, που έχει λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα, κατόπιν έγκρισης από την Τράπεζα της Ελλάδος, σύμφωνα με το ν. 3601/2007.²⁴

3. Η γενική συνέλευση μπορεί με απόφαση της να μεταβιβάζει την αρμοδιότητα του εδ. ε' της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού στο διοικητικό συμβούλιο.

Άρθρο 7

1. Το διοικητικό συμβούλιο αποτελείται από πέντε τουλάχιστον μέλη που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση. Αν στο συνεταιρισμό εργάζονται περισσότερα από είκοσι μη μέλη του συνεταιρισμού, ή αν το προβλέπει το καταστατικό, το ένα τουλάχιστον από τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου εκλέγεται από τους εργαζομένους αυτούς το μέλος αυτό χάνει τη θέση του στο διοικητικό συμβούλιο όταν πάψει να εργάζεται στο συνεταιρισμό.

Στους πιστωτικούς συνεταιρισμούς που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα, το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από επτά τουλάχιστον μέλη.

Με πρόσκληση του συμβούλου που πλειοψήφησε το διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται και εκλέγει με μυστική ψηφοφορία τον πρόεδρο, τον αντιπρόεδρο, το γραμματέα και τον ταμία. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου συγκροτείται η προβλεπόμενη από το άρθρο 37 του Ν. 3693/2008 τριμελής επιτροπή ελέγχου, που αποτελείται από τον Πρόεδρο που είναι ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος με επαρκείς γνώσεις σε θέματα λογιστικής και ελεγκτικής και δύο μέλη που είναι μη εκτελεστικά. Η απόφαση αυτή ου Διοικητικού συμβουλίου εισάγεται προς έγκριση στην επόμενη γενική συνέλευση. Μέχρι τότε η επιτροπή ασκεί κανονικά τα καθήκοντά της.²⁵

Το διοικητικό συμβούλιο μέσα σ' ένα μήνα πρέπει να δηλώσει την εκλογή του για καταχώριση στο αρμόδιο μητρώο συνεταιρισμών.

Τα πλήρους απασχόλησης εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου που όντως διευθύνουν τη δραστηριότητα των Πιστωτικών Συνεταιρισμών, που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα, δεν είναι απαραίτητο να είναι μέλη του συνεταιρισμού.²⁶

Η διάρκεια της θητείας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ορίζεται από το καταστατικό και δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τεσσάρων (4) ετών ούτε μικρότερη των δύο (2) ετών.²⁷

2. Το διοικητικό συμβούλιο συνέρχεται σε τακτική συνεδρίαση τουλάχιστο μία φορά το μήνα και σε έκτακτη όταν το συγκαλέσει ο πρόεδρος ή το ζητήσει το ένα τρίτο των μελών αλλά όχι λιγότερα από 2 μέλη. Βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα όταν τα παρόντα μέλη είναι περισσότερα από τα απόντα. Εκπροσώπηση μέλους δεν επιτρέπεται. Οι αποφάσεις λαμβάνονται με πλειοψηφία των παρόντων μελών. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερτερεί η ψήφος του προέδρου. Οι αποφάσεις καταχωρίζονται στο βιβλίο πρακτικών του διοικητικού συμβουλίου.
3. Μέλος του διοικητικού συμβουλίου δε συμμετέχει στις συνεδριάσεις ούτε έχει δικαίωμα ψήφου, όταν πρόκειται για θέματα που αφορούν άμεσα αυτό, ή συγγενή πρώτου βαθμού.
4. Το διοικητικό συμβούλιο διοικεί και εκπροσωπεί το συνεταιρισμό, σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού. Το διοικητικό συμβούλιο μπορεί να μεταβιβάζει αρμοδιότητες του σε ένα ή περισσότερα μέλη, στο διευθυντή ή σε άλλον υπάλληλο του συνεταιρισμού. Τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου οφείλουν να καταβάλλουν την επιμέλειά που καταβάλλουν στις δικές τους υποθέσεις κατά τη διαχείριση των υποθέσεων του συνεταιρισμού.

²⁴ Το εδάφιο θ προστέθηκε με το άρθρο 28 του Ν. 4141/13 (ΦΕΚ Α' 81/5.4.13)

²⁵ Η παρ. 1 διατυπώνεται όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 26 του Ν. 3867/10 (ΦΕΚ Α' 128/3.8.10)

²⁶ Το εδάφιο συμπληρώθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 167 του Ν. 4261/14 (ΦΕΚ Α' 107/2.5.14)

²⁷ Το εδάφιο αντικαταστάθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 17 του Ν. 3156/03 (ΦΕΚ Α' 157)

5. Το αξίωμα του μέλους του διοικητικού συμβουλίου είναι τιμητικό και άμισθο. Κατ' εξαίρεση στα μέλη του διοικητικού συμβουλίου μπορεί με απόφαση της γενικής συνέλευσης να παρέχεται αποζημίωση ανάλογη με το χρόνο απασχόλησης τους. Η αποζημίωση αυτή δεν αποτελεί μισθό ούτε δημιουργεί δικαιώματα ή αξιώσεις από τις διατάξεις της εργατικής ή ασφαλιστικής νομοθεσίας.

Άρθρο 8

1. Το εποπτικό συμβούλιο αποτελείται από τρία τουλάχιστο μέλη που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση. Το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να μετέχει και στο διοικητικό και στο εποπτικό συμβούλιο. Τα μέλη του διοικητικού και εποπτικού συμβουλίου δεν επιτρέπεται να έχουν μεταξύ τους συγγένεια μέχρι δεύτερου βαθμού. Αν τα μέλη του συνεταιρισμού είναι λιγότερα από είκοσι πέντε δεν απαιτείται η εκλογή εποπτικού συμβουλίου, εκτός αν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό, οπότε ο ελάχιστος αριθμός των μελών μπορεί να είναι και δύο.

Μείωση για οποιονδήποτε λόγο του αριθμού των μελών κάτω των εικοσιπέντε δε θίγει τη σύνθεση και λειτουργία του εποπτικού συμβουλίου μέχρι τη λήξη της θητείας του. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 5 παρ. 7 και 7 παρ. 1 και 2.

2. Το εποπτικό συμβούλιο ελέγχει τις πράξεις του διοικητικού συμβουλίου και την τήρηση των διατάξεων του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης. Το εποπτικό συμβούλιο έχει δικαίωμα και καθήκον να λαμβάνει γνώση οποιουδήποτε βιβλίου, εγγράφου ή στοιχείων του συνεταιρισμού, να διενεργεί λογιστικό και διαχειριστικό έλεγχο και να παρακολουθεί την πορεία των υποθέσεων του συνεταιρισμού. Για τη διενέργεια λογιστικού και διαχειριστικού ελέγχου μπορεί να διορίσει έως τρεις ειδικούς συμβούλους ή εμπειρογνώμονες. Το εποπτικό συμβούλιο αν διαπιστώσει παραβάσεις του νόμου, του καταστατικού και των αποφάσεων της γενικής συνέλευσης ή παρατυπίες ως προς τη διαχείριση υποδεικνύει στο διοικητικό συμβούλιο την επανόρθωση τους και συγκαλεί τη γενική συνέλευση, όταν θεωρεί ότι πρόκειται για σοβαρές παραβάσεις ή παρατυπίες που μπορεί να βλάψουν τα συμφέροντα του συνεταιρισμού. Τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ευθύνονται για κάθε πταίσμα.
3. Οι διατάξεις των παρ. 1 και 2 του άρθρου αυτού δεν εφαρμόζονται στους Πιστωτικούς Συνεταιρισμούς που λειτουργούν ως Πιστωτικά Ιδρύματα, ύστερα από σχετική άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος. Τα Εποπτικά Συμβούλια που έχουν εκλεγεί σε αυτά, με βάση τις διατάξεις του άρθρου αυτού θα συνεχίσουν να ασκούν τα καθήκοντά τους μέχρι τη λήξη της θητείας τους.²⁸
4. Στους πιστωτικούς συνεταιρισμούς που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα συγκροτείται Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων αποτελούμενη από τρία μέλη που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση. Η διάρκεια της θητείας των μελών της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων είναι μεγαλύτερη κατά ένα έτος από τη διάρκεια της θητείας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου. Το ίδιο πρόσωπο δεν μπορεί να κατέχει θέση με εκτελεστικές αρμοδιότητες στον πιστωτικό συνεταιρισμό που λειτουργεί ως πιστωτικό ίδρυμα και να μετέχει συγχρόνως στην Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων.
5. Έργο της Επιτροπής Ανάδειξης Υποψηφίων είναι η κατάρτιση καταλόγου των υποψηφίων μελών του Διοικητικού Συμβουλίου που όντως θα διευθύνουν τη δραστηριότητα του συνεταιρισμού. Τα υποψήφια μέλη πρέπει να πληρούν τα εκάστοτε ισχύοντα κριτήρια καταλληλότητας, όπως αυτά καθορίζονται στο νόμο και στις σχετικές αποφάσεις της Τράπεζας της Ελλάδος. Τουλάχιστον δύο (2) μήνες πριν τη Γενική Συνέλευση των μελών του συνεταιρισμού κατά την οποία πρόκειται να εκλεγούν ένα ή περισσότερα εκ των ανωτέρω μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, ο κατάλογος υποβάλλεται στην Τράπεζα της Ελλάδος προς προληπτική εποπτική αξιολόγηση και έγκριση της καταλληλότητας των

²⁸ Η παρ. προστέθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 17 του Ν. 3156/03 (ΦΕΚ Α' 157)

υποψηφίων. Ο κατάλογος περιέχει τουλάχιστον διπλάσιο αριθμό υποψηφίων από τον αριθμό των προσώπων που πρόκειται να εκλεγούν. Αν κάποιο ή κάποια από τα υποψήφια πρόσωπα κριθούν ακατάλληλα από την Τράπεζα της Ελλάδος και ο αριθμός των υποψηφίων που κρίθηκαν κατάλληλοι υπολείπεται του διπλασίου του αριθμού των προσώπων που πρόκειται να εκλεγούν, η Επιτροπή Ανάδειξης Υποψηφίων, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της αρνητικής αξιολόγησης της Τράπεζας της Ελλάδος, υποβάλλει συμπληρωματικό κατάλογο. Η διαδικασία αυτή επαναλαμβάνεται μέχρι να κριθούν κατάλληλοι τουλάχιστον διπλάσιοι υποψήφιοι από τον αριθμό των προσώπων που πρόκειται να εκλεγούν.²⁹

Άρθρο 9

1. Ο συνεταιρισμός τηρεί τα βιβλία που προβλέπει η φορολογική νομοθεσία και επί πλέον:
 - α) Βιβλίο μητρώου των μελών στο οποίο καταχωρίζονται με χρονολογική σειρά η ημερομηνία εγγραφής, το ονοματεπώνυμο, το πατρώνυμο, η διεύθυνση κατοικίας, ο αριθμός των μερίδων και η αξία τους και η χρονολογία τυχόν διαγραφής των μελών. Σε συνεταιρισμούς με περισσότερα από χίλια (1.000) μέλη, το μητρώο των μελών τηρείται υποχρεωτικά ηλεκτρονικά. Η τήρηση του ηλεκτρονικού μητρώου ελέγχεται από την Επιτροπή Ελέγχου του Διοικητικού Συμβουλίου.³⁰
 - β) Βιβλίο πρακτικών της γενικής συνέλευσης.
 - γ) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του διοικητικού συμβουλίου.
 - δ) Βιβλίο πρακτικών συνεδριάσεων του εποπτικού συμβουλίου.
2. Τα βιβλία υπό στοιχεία α' έως δ' θεωρούνται πριν από τη χρήση τους από τον ειρηνοδίκη στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός. Το καταστατικό μπορεί να προβλέψει την τήρηση και άλλων βιβλίων.
3. Η διαχειριστική χρήση είναι ετήσια και λήγει την 31η Δεκεμβρίου. Η πρώτη διαχειριστική χρήση λήγει την 31η Δεκεμβρίου του επόμενου έτους. Στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης το διοικητικό συμβούλιο συντάσσει τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης και τους υποβάλλει στην τακτική γενική συνέλευση για έγκριση. Στη γενική συνέλευση υποβάλλεται και η έκθεση του εποπτικού συμβουλίου. Το διοικητικό συμβούλιο υποβάλλει τον ισολογισμό και το λογαριασμό αποτελεσμάτων χρήσης στο εποπτικό συμβούλιο για έλεγχο τριάντα ημέρες τουλάχιστον πριν από την ημέρα σύγκλησης της τακτικής γενικής συνέλευσης.

Το εποπτικό συμβούλιο συντάσσει έκθεση μέσα σε δεκαπέντε ημέρες από την υποβολή των παραπάνω στοιχείων. Ο ισολογισμός, ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης και η έκθεση του εποπτικού συμβουλίου πρέπει να είναι στη διάθεση των συνεταίρων δεκαπέντε τουλάχιστον ημέρες πριν από την ημέρα σύγκλησης της συνέλευσης. Ο ισολογισμός και ο λογαριασμός αποτελεσμάτων χρήσης δημοσιεύονται μέσα σε ένα μήνα από την έγκρισή τους από τη γενική συνέλευση σε εφημερίδα του νόμου όπου ο συνεταιρισμός έχει την έδρα του.
4. Τα καθαρά κέρδη του συνεταιρισμού διατίθενται για το σχηματισμό τακτικού, έκτακτων ή ειδικών αποθεματικών και για διανομή στους συνεταίρους. Για το σχηματισμό τακτικού αποθεματικού παρακρατείται τουλάχιστον το ένα δέκατο των καθαρών κερδών της χρήσης. Η παρακράτηση δεν είναι υποχρεωτική όταν το ύψος του αποθεματικού έχει εξισωθεί με τη συνολική αξία των συνεταιριστικών μερίδων. Η γενική συνέλευση μπορεί ν' αποφασίζει για το σχηματισμό ειδικών και έκτακτων αποθεματικών. Το υπόλοιπο των καθαρών κερδών μετά την αφαίρεση των αποθεματικών πιστωτικών συνεταιρισμών του

²⁹ Η παρ. 4 & 5 προστέθηκαν με την παρ. 6 του Ν. 4261/14 (ΦΕΚ Α' 107/2.5.14)

³⁰ Το εδάφιο (α) της παρ. 1 τροποποιήθηκε με το άρθρο 26 του Ν. 3867/10 (ΦΕΚ Α' 128/3.8.10)

παρόντος νόμου, που έχουν λάβει άδεια ίδρυσης και λειτουργίας ως πιστωτικό ίδρυμα, κατόπιν έγκρισης από την Τράπεζα της Ελλάδος σύμφωνα με το ν. 3601/2007, διανέμεται στους συνεταίρους, κατόπιν σχετικής απόφασης της Γενικής Συνέλευσης.³¹ Αν το καταστατικό δεν ορίζει διαφορετικά, τα μισά από τα κέρδη αυτά διανέμονται ανάλογα με τις συνεταιριστικές μερίδες και τα άλλα μισά ανάλογα με την ποσοστιαία συμμετοχή τους στις συναλλαγές του συνεταιρισμού. Το καταστατικό καθορίζει τον τρόπο υπολογισμού της ποσοστιαίας συμμετοχής. Προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς η διανομή μερίσματος δεν είναι δυνατή σε ποσοστό που θα υπερβαίνει τα τρία τέταρτα των καθαρών κερδών. Στα καθαρά κέρδη συνυπολογίζονται σύμφωνα με το καταστατικό τα επιστρεφόμενα ποσά, εκπτώσεις ή άλλες μορφές παροχών. Το μέρος των κερδών που δε διανέμεται διατίθεται με απόφαση της γενικής συνέλευσης για τους σκοπούς του συνεταιρισμού.

Άρθρο 10

1. Ο συνεταιρισμός διαλύεται:
 - α) Αν τα μέλη του μειωθούν κάτω των 10 ή κάτω των 65 προκειμένου για καταναλωτικούς συνεταιρισμούς.
 - β) Όταν λήξει ο χρόνος διάρκειάς του που ορίζει το καταστατικό και δεν αποφασίστηκε η παράταση του από τη γενική συνέλευση.
 - γ) Αν αποφασίσει η γενική συνέλευση.
 - δ) Αν κηρυχτεί σε πτώχευση. Η διάλυση καταχωρίζεται στο μητρώο συνεταιρισμών του ειρηνοδικείου στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει ο συνεταιρισμός.
2. Τη διάλυση του συνεταιρισμού ακολουθεί η εκκαθάριση. Αν ο συνεταιρισμός κηρυχθεί σε πτώχευση, ακολουθείται η διαδικασία του εμπορικού νόμου. Την εκκαθάριση διενεργεί το εποπτικό συμβούλιο, εκτός αν το καταστατικό προβλέπει τον ορισμό ειδικών εκκαθαριστών.

Ο συνεταιρισμός λογίζεται ότι εξακολουθεί να υφίσταται και μετά τη διάλυσή του, εφ' όσον διαρκεί η εκκαθάριση. Κατά την εκκαθάριση διεκπεραιώνονται οι εκκρεμείς υποθέσεις, και ιδίως εισηράττονται οι απαιτήσεις, ρευστοποιείται η περιουσία και πληρώνονται τα χρέη του συνεταιρισμού. Το υπόλοιπο διανέμεται στους συνεταίρους ανάλογα με τις μερίδες τους, εκτός εάν ορίζει διαφορετικά το καταστατικό.
3. Αν ο συνεταιρισμός διαλύθηκε λόγω λήξης της διάρκειάς του ή λόγω της πτώχευσής του, η οποία όμως ανακλήθηκε ή περατώθηκε με συμβιβασμό, είναι δυνατή η αναβίωση του με απόφαση της γενικής συνέλευσης που καταχωρίζεται στο μητρώο της παρ. 3 του άρθρου 1.

Σε περίπτωση διάλυσης του συνεταιρισμού για το λόγο που αναφέρεται στην παρ. 1, περίπτωση α', η αναβίωση είναι δυνατή, αν μέσα σε τρεις μήνες συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός μελών και ακολουθήσει μέσα σε ένα μήνα απόφαση της γενικής συνέλευσης που συγκαλείται εκτάκτως για να αποφασίσει για την αναβίωση του συνεταιρισμού. Σε περίπτωση αναβίωσης λογίζεται ότι ο συνεταιρισμός δεν έχει ποτέ διαλυθεί. Η αναβίωση αποκλείεται όταν έχει αρχίσει η διανομή υπολοίπου στους συνεταίρους.
4. Δύο ή περισσότεροι συνεταιρισμοί μπορούν να συγχωνευτούν. Για τη συγχώνευση απαιτείται απόφαση των γενικών συνελεύσεων και καταχώριση του νέου καταστατικού κατά το άρθρο 1 παρ. 6 στο μητρώο συνεταιρισμών του ειρηνοδικείου εκείνου, στην περιφέρεια του οποίου θα έχει την έδρα του ο μετά τη συγχώνευση συνεταιρισμός. Από

³¹ Η παρ. 4 διατυπώνεται όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 28 του Ν. 4141/13 (ΦΕΚ Α' 81/5.4.13)

την καταχώριση αυτήν ο νέος συνεταιρισμός υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συνεταιρισμών που συγχωνεύτηκαν.

Οι εκκρεμείς δίκες συνεχίζονται απ' αυτόν χωρίς διακοπή.

5. Ειδικά η συγχώνευση πιστωτικών συνεταιρισμών που λειτουργούν ως πιστωτικά ιδρύματα με άδεια της Τράπεζας της Ελλάδος πραγματοποιείται είτε με απορρόφηση είτε με σύσταση νέου συνεταιρισμού εφαρμοζομένων αναλόγως των διατάξεων του άρθρου 16 του ν. 2515/1997 (Α' 154) και των άρθρων 1 έως 5 του ν. 2166/1993 (Α' 137).³²

Άρθρο 11

1. Αν ο συνεταιρισμός αδυνατεί να πληρώσει τις ληξιπρόθεσμες οφειλές του ή αν κατά τη σύνταξη του ισολογισμού διαπιστωθεί ότι το παθητικό υπερβαίνει το ενεργητικό κατά το ένα τρίτο του συνολικού ποσού της ευθύνης όλων των συνεταίρων, το διοικητικό συμβούλιο υποχρεούται να συγκαλέσει χωρίς υπαίτια καθυστέρηση τη γενική συνέλευση με θέμα την επιβολή έκτακτης εισφοράς στους συνεταίρους. Στη γενική συνέλευση υποβάλλεται ισολογισμός και έκθεση του διοικητικού συμβουλίου για την περιουσιακή κατάσταση του συνεταιρισμού και την προτεινόμενη έκτακτη εισφορά. Η έκτακτη εισφορά επιβάλλεται στα μέλη κατ' αναλογία των συνεταιριστικών μερίδων αν το αποφασίσει η γενική συνέλευση με την απαρτία του άρθρου 5 παρ. 4 και απόλυτη πλειοψηφία του συνόλου των μελών του συνεταιρισμού. Πίνακας για τις έκτακτες εισφορές που επιβλήθηκαν και τις τυχόν καθυστερούμενες τακτικές εισφορές υποβάλλεται αμέσως από το διοικητικό συμβούλιο στο ειρηνοδικείο και κηρύσσεται απ' αυτό εκτελεστός.
2. Συνεταιρισμός κηρύσσεται σε πτώχευση στις περιπτώσεις του πρώτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου:
 - α) Με αίτηση οποιουδήποτε δανειστή, αν το διοικητικό συμβούλιο δε συγκαλεί τη γενική συνέλευση για την επιβολή έκτακτης εισφοράς.
 - β) Με αίτηση του συνεταιρισμού ή οποιουδήποτε δανειστή, αν η επιβολή έκτακτης εισφοράς αποτύχει.

Αρμόδιο για την πτώχευση δικαστήριο είναι το ειρηνοδικείο της έδρας του συνεταιρισμού. Καθήκοντα εισηγητή δικαστή εκτελεί ο ειρηνοδίκης. Σύνδικος διορίζεται αυτός που υποδεικνύει η πλειοψηφία των πιστωτών, εκτός αν σπουδαίος λόγος δεν το επιτρέπει.

Άρθρο 12

1. Πέντε τουλάχιστο συνεταιρισμοί, που διέπονται από αυτόν το νόμο και έχουν την έδρα τους στον ίδιο νομό, μπορούν να συστήσουν ένωση συνεταιρισμών με σκοπό το συντονισμό και την προώθηση των δραστηριοτήτων των συνεταιρισμών αυτών του νομού. Η γενική συνέλευση της ένωσης συνεταιρισμών απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των συνεταιρισμών που μετέχουν στην ένωση. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται από τις γενικές συνελεύσεις των συνεταιρισμών σε αναλογία ένας στα πενήντα μέλη του συνεταιρισμού.

Αν το υπόλοιπο της διαίρεσης του αριθμού των μελών υπερβαίνει τον αριθμό είκοσι πέντε, ο συνεταιρισμός εκλέγει έναν ακόμη αντιπρόσωπο. Συνεταιρισμός με λιγότερα από πενήντα μέλη εκλέγει έναν αντιπρόσωπο. Συνεταιρισμός με περισσότερα από πεντακόσια μέλη εκλέγει δέκα αντιπροσώπους. Κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο στη γενική συνέλευση της ένωσης.

³² Η παρ. 7 προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 98 του Ν. 4416 (ΦΕΚ Α' 270/24.12.14)

Οι συνεταιρισμοί του ίδιου κλάδου κάθε ένωσης συναποτελούν το αντίστοιχο κλαδικό τμήμα της. Η λειτουργία του τμήματος ρυθμίζεται από το καταστατικό της ένωσης. Τα λοιπά θέματα τα οποία αφορούν τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο και το εποπτικό συμβούλιο, ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου, οι οποίες αναφέρονται στα αντίστοιχα όργανα των συνεταιρισμών.

2. Οι κλαδικοί συνεταιρισμοί όλης της Χώρας μπορούν να συστήσουν την αντίστοιχη ομοσπονδία συνεταιρισμών για το συντονισμό και την προώθηση των δραστηριοτήτων τους.

Η γενική συνέλευση της ομοσπονδίας απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των συνεταιρισμών που μετέχουν σ' αυτή. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται στις γενικές συνελεύσεις των συνεταιρισμών σε αναλογία ένας στα πενήντα μέλη τους. Αν το υπόλοιπο της διαίρεσης του αριθμού των μελών είναι μεγαλύτερο του αριθμού είκοσι πέντε, ο συνεταιρισμός εκλέγει έναν ακόμη αντιπρόσωπο. Συνεταιρισμοί με λιγότερα από πενήντα μέλη εκλέγουν έναν αντιπρόσωπο. Συνεταιρισμοί με περισσότερα από πεντακόσια μέλη εκλέγουν δέκα αντιπροσώπους. Κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο στη γενική συνέλευση της ομοσπονδίας.

Τα λοιπά θέματα τα οποία αφορούν τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο και το εποπτικό συμβούλιο ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου, οι οποίες αναφέρονται στα αντίστοιχα όργανα των συνεταιρισμών.

3. Οι ομοσπονδίες των κλαδικών συνεταιρισμών και οι ενώσεις συνεταιρισμών όλης της Χώρας μπορούν να συστήσουν τη Συνομοσπονδία των Συνεταιρισμών της Ελλάδας για το συντονισμό και τη γενικότερη εκπροσώπηση του συνεταιριστικού κινήματος της Χώρας. Η γενική συνέλευση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας απαρτίζεται από τους αντιπροσώπους των ομοσπονδιών και των ενώσεων. Οι αντιπρόσωποι εκλέγονται από τις γενικές συνελεύσεις των ομοσπονδιών σε αναλογία ένα στα πενήντα μέλη των συνεταιρισμών που μετέχουν σ' αυτές. Αν το υπόλοιπο της διαίρεσης του αριθμού των μελών υπερβαίνει τον αριθμό είκοσι πέντε, η ομοσπονδία εκλέγει έναν ακόμη αντιπρόσωπο. Ομοσπονδία με λιγότερα από πενήντα μέλη πρωτοβάθμιων συνεταιρισμών που μετέχουν σ' αυτήν εκλέγει έναν αντιπρόσωπο. Κάθε αντιπρόσωπος έχει μία ψήφο στη γενική συνέλευση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας. Στη γενική συνέλευση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας συμμετέχουν όλες οι ενώσεις συνεταιρισμών με δύο αντιπροσώπους ή καθεμιά.
4. Τα λοιπά θέματα τα οποία αφορούν τη γενική συνέλευση, το διοικητικό συμβούλιο και το εποπτικό συμβούλιο ρυθμίζονται σύμφωνα με τις διατάξεις αυτού του νόμου, οι οποίες αναφέρονται στα αντίστοιχα όργανα των συνεταιρισμών.
5. Για τη σύσταση, την είσοδο νέων μελών, τη λειτουργία και τη διάλυση της ένωσης, της ομοσπονδίας και της συνομοσπονδίας των συνεταιρισμών εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του νόμου αυτού. Για την εκλογή αντιπροσώπων οι διατάξεις του άρθρου 5 παρ. 7 και 8 ισχύουν αναλογικά. Στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου της ένωσης συνεταιρισμών καλούνται να λάβουν μέρος, χωρίς ψήφο, ένας εκπρόσωπος του εργατικού κέντρου και ένας εκπρόσωπος της ένωσης δήμων και κοινοτήτων του νομού. Στις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου της Συνομοσπονδίας Ελλάδας καλούνται να λάβουν μέρος, χωρίς ψήφο, ένας εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.), ένας εκπρόσωπος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.) και ένας εκπρόσωπος της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Β.Ε.).

Άρθρο 13

1. Η μέριμνα για την ανάπτυξη των συνεταιρισμών καθώς και η εποπτεία τους ανήκει στον Υπουργό Εθνικής Οικονομίας. Για την άσκησή τους συνιστάται στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας Υπηρεσία Συνεταιρισμών. Στις αρμοδιότητες της υπηρεσίας ανήκει:
 - α) Η υποβοήθηση της ανάπτυξης του συνεταιριστικού κινήματος.
 - β) Η υποβολή προτάσεων ή εισηγήσεων σε θέματα κυβερνητικής πολιτικής που σχετίζονται με τους συνεταιρισμούς.
 - γ) Η επεξεργασία σχεδίων νόμων, διαταγμάτων και κανονιστικών αποφάσεων που αφορούν την οργάνωση, τη λειτουργία και τη δράση των συνεταιρισμών.
 - δ) Η επεξεργασία πρότυπων καταστατικών και η διοργάνωση συνεταιριστικών σεμιναρίων, μαθημάτων και διαλέξεων.
 - ε) Η προώθηση της συνεταιριστικής εκπαίδευσης και έρευνας.
 - στ) Η υποβοήθηση των εποπτικών συμβουλίων των συνεταιρισμών όλων των μορφών και βαθμών στην άσκηση των καθηκόντων τους.
2. Η οργάνωση και η λειτουργία της υπηρεσίας συνεταιρισμών ρυθμίζεται με προεδρικό διάταγμα που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Εθνικής Οικονομίας μέσα σ' ένα έτος από τη δημοσίευση αυτού του νόμου. Με το ίδιο προεδρικό διάταγμα προβλέπεται η σύσταση, οργάνωση και λειτουργία περιφερειακών υπηρεσιών καθώς και η κατάργηση, η υπαγωγή ή ο συντονισμός τυχόν άλλων υπηρεσιών που έχουν το ίδιο ή παραπλήσιο αντικείμενο.
3. Συνιστάται συμβούλιο συνεταιρισμών που εδρεύει στο Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας με γνωμοδοτικές και συμβουλευτικές αρμοδιότητες στα θέματα των συνεταιρισμών. Το Συμβούλιο Συνεταιρισμών συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας. Το συμβούλιο συνεταιρισμών αποτελείται από τον πρόεδρο που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, το διευθυντή της υπηρεσίας συνεταιρισμών, έναν ειδικό επιστήμονα με συνεταιριστική κατάρτιση και εμπειρία που ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, έναν εκπρόσωπο της Γενικής Συνομοσπονδίας Επαγγελματιών και Βιοτεχνών Ελλάδας καθώς και έξι αντιπροσώπους των συνεταιρισμών, που εκλέγονται από τη γενική συνέλευση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών Ελλάδας και από τους οποίους ένας τουλάχιστον είναι αντιπρόσωπος των καταναλωτικών συνεταιρισμών. Σε περίπτωση δημιουργίας περισσότερων Συνομοσπονδιών, οι έξι αντιπρόσωποι αναδεικνύονται ανάλογα με τη δύναμη των μελών που αντιπροσωπεύουν οι Συνομοσπονδίες. Έως τη σύσταση της Συνομοσπονδίας Συνεταιρισμών τους έξι αντιπροσώπους ορίζει ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας μεταξύ των προτεινόμενων από τις ενώσεις συνεταιρισμών.
4. Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας ζητεί τη γνώμη του συμβουλίου συνεταιρισμών σε θέματα συνεταιριστικής πολιτικής.

Άρθρο 14

1. Το ειρηνοδικείο τηρεί μητρώο των συνεταιρισμών που εδρεύουν στην περιφέρειά του. Το μητρώο περιέχει:
 - α) Την επωνυμία και το σκοπό του συνεταιρισμού.
 - β) Την κατηγορία του συνεταιρισμού σε σχέση με την ευθύνη των συνεταίρων.
 - γ) Τα ονοματεπώνυμα των νόμιμων εκπροσώπων του συνεταιρισμού.

Στο ειδικό βιβλίο καταχωρίζεται κάθε μεταβολή των παραπάνω στοιχείων. Αν μεταφερθεί η έδρα του συνεταιρισμού γίνεται η σχετική σημείωση και στο μητρώο της αρχικής εγγραφής.

2. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εθνικής Οικονομίας και Δικαιοσύνης, καθορίζεται ο τύπος του μητρώου και κάθε λεπτομέρεια σχετική με αυτό και την τήρησή του.
3. Ο συνεταιρισμός δεν μπορεί να αντιτάξει σε τρίτο, πριν από την καταχώριση στο μητρώο, γεγονότα που έπρεπε να είχαν καταχωρισθεί κατά το προηγούμενο άρθρο, εκτός αν ο τρίτος τα γνώριζε.

Καθένας μπορεί να λαμβάνει γνώση των εγγραφών του μητρώου και να παίρνει επικυρωμένα αντίγραφα ή αποσπάσματα από αυτό και των δικαιολογητικών του.

Το ειρηνοδικείο χορηγεί πιστοποιητικό για την ύπαρξη ή όχι ορισμένης εγγραφής.

Άρθρο 15

1. Τιμωρούνται με φυλάκιση έως ένα έτος, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου και οι υπάλληλοι συνεταιριστικών οργανώσεων, αν:
 - α) Εν γνώσει παρέχουν στη γενική συνέλευση ή σε εκείνον που διενεργεί το διαχειριστικό έλεγχο ψευδή στοιχεία ή αρνούνται ή αποκρύπτουν αληθή στοιχεία, γεγονότα ή περιστατικά που αφορούν την οικονομική κατάσταση του συνεταιρισμού.
 - β) Εν γνώσει τους προβαίνουν σε ψευδείς ή εικονικές εγγραφές στα βιβλία του συνεταιρισμού ή συντάσσουν ψευδείς ή εικονικούς ισολογισμούς του συνεταιρισμού.
 - γ) Αρνούνται να παραδώσουν ή αποκρύπτουν από εκείνον που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο τα τηρούμενα στοιχεία ή βιβλία ή παρεμποδίζουν με οποιοδήποτε τρόπο τη διενέργειά του.
2. Με φυλάκιση έως ένα έτος, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, τιμωρούνται τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου ή εκείνου που διενεργεί διαχειριστικό έλεγχο, αν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους παρέχουν εν γνώσει τους ψευδή στοιχεία ή αποκρύπτουν ή αρνούνται αληθή γεγονότα ή περιστατικά, που αφορούν τη διαχείριση ή την οικονομική κατάσταση του συνεταιρισμού και περιήλθαν σε γνώση τους από την εποπτεία ή τον έλεγχο που έκαναν.
3. Τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος ή με χρηματική ποινή ή και με τις δύο ποινές, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος παρεμποδίζει τις συνεδριάσεις του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης των μελών των συνεταιριστικών οργανώσεων, χρησιμοποιώντας σωματική βία ή απειλή σωματικής βίας ή άλλης παράνομης πράξης ή παράλειψης.
4. Τιμωρείται με φυλάκιση έως ένα έτος, εφ' όσον από άλλες διατάξεις δεν προβλέπεται βαρύτερη ποινή, όποιος:
 - α) Ενεργεί πράξεις διοίκησης ή διαχείρισης ή εποπτείας ή ελέγχου μετά τη λήξη της θητείας του.
 - β) Ψηφίζει χωρίς δικαίωμα ή ψηφίζει πολλές φορές ή δίνει πολλαπλή ψήφο ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο μπορεί να προκαλέσει την παραγωγή μη γνήσιου αποτελέσματος εκλογής ή νοθεύει το γνήσιο αποτέλεσμα εκλογής για την ανάδειξη διοικητικών συμβουλίων, εποπτικών συμβουλίων και αντιπροσώπων των συνεταιριστικών οργανώσεων.

Άρθρο 16

1. Επιτρέπεται η μετατροπή κάθε τύπου εταιρείας σε συνεταιρισμό του νόμου αυτού.
2. Για τη μετατροπή ανώνυμης εταιρείας και εταιρείας περιορισμένης ευθύνης απαιτείται απόφαση της γενικής συνέλευσης των μετόχων, που λαμβάνεται σύμφωνα με τα άρθρα 29 παρ. 3 - 5 και 31 παρ. 2 του κωδικοποιημένου νόμου 2190/1920 ή της συνέλευσης των εταίρων, που λαμβάνεται σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ. 1 του ν. 3190/1955.
3. Για τη μετατροπή ομόρρυθμης ή ετερόρρυθμης εταιρείας απαιτείται ομόφωνη απόφαση των εταίρων.
4. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση πρέπει να περιβληθεί τον απαιτούμενο για τη σύσταση του συνεταιρισμού τύπο και να περιέχει τα απαραίτητα κατά τον παρόντα νόμο στοιχεία του καταστατικού.
5. Από την καταχώριση της απόφασης στο μητρώο συνεταιρισμών συντελείται η μετατροπή και ο συνεταιρισμός υπεισέρχεται σε όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των εταιρειών που μετατράπηκαν και συνεχίζει τις εκκρεμείς δίκες χωρίς διακοπή τους.

Άρθρο 17

1. Για θέματα που δε ρυθμίζονται από το νόμο αυτόν εφαρμόζονται συμπληρωματικά οι διατάξεις του εμπορικού και του αστικού δικαίου.
2. Οι συνεταιρισμοί που υπάρχουν σήμερα πρέπει να εγγραφούν στο μητρώο συνεταιρισμών και να προσαρμόσουν το καταστατικό τους στις διατάξεις αυτού του νόμου μέσα σε δύο χρόνια από την έναρξη της ισχύος του. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας, είναι δυνατή η παράταση της παραπάνω προθεσμίας. *
3. Από την έναρξη ισχύος αυτού του νόμου παύει να ισχύει ο ν. 602/ 1915, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα, καθώς και κάθε άλλη διάταξη που αντίκειται στο νόμο αυτόν ή αναφέρεται σε θέματα που ρυθμίζονται από αυτόν.
4. Οι οικοδομικοί συνεταιρισμοί και οι συνεταιρισμοί φαρμακοποιών διέπονται και από την ισχύουσα για αυτούς νομοθεσία.
5. Σε υφιστάμενους συνεταιρισμούς με περισσότερα από χίλια μέλη, η γενική συνέλευση, που συγκαλείται για να επιφέρει την αναγκαία προσαρμογή στο καταστατικό προκειμένου να καταστεί δυνατή η εφαρμογή της παρ. 1 του άρθρου 5, βρίσκεται σε απαρτία με το ένα τρίτο των μελών και η σχετική απόφαση λαμβάνεται με την απόλυτη πλειοψηφία του αριθμού των ψηφισάντων μελών.
6. Οι διατάξεις της φορολογικής νομοθεσίας που αφορούν τους συνεταιρισμούς διατηρούνται σε ισχύ.

Άρθρο 18

1. Η ίδρυση συνεταιρισμού και η τροποποίηση του καταστατικού του, η μετατροπή εταιρείας καθώς και η εισφορά μηχανικού εξοπλισμού σε αστικό συνεταιρισμό υπόκεινται μέχρι τις 31.12.89 στο ήμισυ των υπό της κειμένης νομοθεσίας προβλεπομένων τελών ή φόρων.
2. Παρέχεται προσωρινή ατέλεια στις εισαγωγές πρώτων υλών, που πραγματοποιούνται από συνεταιρισμούς επαγγελματιοβιοτεχνών εφ' όσον πρόκειται να μεταποιηθούν σε έτοιμα

* ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΗ: Σύμφωνα με το άρθρο μόνο του Π.Δ. 316/1991, ΦΕΚ Α 117: "Παρατείνεται η προθεσμία της παρ. 2 του άρθρου 17 του Ν. 1667/86 "Αστικοί συνεταιρισμοί και άλλες διατάξεις" που παρατάθηκε μέχρι 6 Δεκεμβρίου 1990 με το Προεδρικό Διάταγμα 137/1990 (ΦΕΚ 54/Α') για ένα ακόμη χρόνο από την ημερομηνία της λήξης αυτής".

προϊόντα στα εργαστήρια των μελών τους, με σκοπό την εξαγωγή, σύμφωνα με τις ισχύουσες κάθε φορά διατάξεις για τις βιομηχανικές επιχειρήσεις.

3. Οι παραπάνω απαλλαγές και ατέλειες εφαρμόζονται και στις ενώσεις συνεταιρισμών.

Άρθρο 19

Η θητεία των μελών των διοικητικών συμβουλίων των επιμελητηρίων που λήγει στο τέλος του 1986 σύμφωνα με το άρθρο 10 του ν. 1089/1980 "περί Εμπορικών και Βιομηχανικών Επαγγελματικών και Βιοτεχνικών Επιμελητηρίων" παρατείνεται μέχρι το τέλος του 1987.

Άρθρο 20

Ο νόμος αυτός αρχίζει να ισχύει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.